

**Uchwała Nr XLVII/264/2023
Rady Gminy Świdziebna
z dnia 22 grudnia 2023 r.**

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2024 rok**

Na podstawie art. 4¹ ust. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939) Rada Gminy uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2024 rok w brzmieniu określonym w załączniku do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Jarosław Cyrankowski

Załącznik do uchwały Nr XLVII/264/2023
Rady Gminy Świdziebnia
z dnia 22 grudnia 2023 r.

GMINNY
PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA 2024 ROK

Świdziebnia 2023

I. Diagnoza stanu zagrożenia lokalnymi problemami uzależnień w Gminie Świdziebnia

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest podstawowym dokumentem określającym zakres i formę realizacji działań związanych z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i narkomanii, przemocy i uzależnieniom behawioralnym na terenie gminy Świdziebnia. Celem głównym programu jest zapobieganie uzależnieniom poprzez podniesienie poziomu wiedzy i świadomości, w szczególności dzieci i młodzieży na temat szkodliwości, ograniczenia szkód zdrowotnych, społecznych oraz zaburzeń życia rodzinnego, będących następstwem spożywania alkoholu i zażywania narkotyków poprzez stosowanie odpowiednich działań interwencyjnych i korekcyjnych. W zdaniach programu uwzględniono również problematykę uzależnień behawioralnych, przez które rozumie się zaburzenia zachowania o charakterze nałogowym, niezwiązane z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych, które wiążą się z odczuwaniem przymusu i brakiem kontroli nad wykonywaniem określonej czynności oraz kontynuowaniem jej mimo negatywnych konsekwencji dla jednostki i jej otoczenia. Z przeprowadzonych dotychczas obserwacji wynika, że problem uzależnień wciąż jest niepokojącym zjawiskiem społecznym, który dotyka wszystkie grupy społeczne, niezależnie od pochodzenia, statutu czy sytuacji ekonomicznej. Dlatego oddziaływania profilaktyczne powinny być realizowane we wszystkich sferach życia społecznego- szkolnej, rodzinnej, rówieśniczej, publicznej. Sposób wychowania i praktyki rodzicielskie mają istotne znaczenie dla prawidłowego rozwoju fizycznego, społecznego i psychicznego dziecka, a jakość opieki stanowi fundament dla jego rozwoju. Niezdrowy styl życia, uzależnienia, przemoc w codziennych kontaktach są często wynikiem zaniechań najbliższego otoczenia. Zatem jednym z najistotniejszych warunków skuteczności oddziaływań profilaktycznych i czynnikiem chroniącym przed wystąpieniem zachowań ryzykownych

i antyspołecznych jest kształtowanie prozdrowotnych postaw oraz budowanie pozytywnych więzi rodzinnych i społecznych.

Konsumpcja alkoholu i narkotyków w sposób istotny wpływa na zdrowie fizyczne i psychiczne zarówno jednostek jak i rodzin, a jej konsekwencje dotyczą nie tylko osób uzależnionych ale wpływają na całą populację. Nadużywanie alkoholu i narkotyków powoduje wiele szkód społecznych jak przestępczość, ubóstwo, przemoc w rodzinie, wypadki samochodowe i winno być przedmiotem troski ze strony organów administracji rządowej i samorządowej.

W obecnej dobie nie zastanawiamy się, czy warto pomagać osobom, rodzinom, dzieciom dotkniętym problemem alkoholizmu i narkomanią, ale jak to robić szybciej, skuteczniej i efektywniej. Pomagać to nie tylko minimalizować skutki uzależnień ale przede wszystkim zapobiegać, czyli edukować, uświadamiać, wskazywać alternatywne sposoby spędzania czasu wolnego, radzenia sobie z sytuacjami trudnymi, konfliktami. Pomagać to również podejmować działania polegające na kształtowaniu prawidłowych postaw osobowościowych, uczyć umiejętności mówienia „NIE” wszelkim używkom, kiedy to człowiek jest poddany presji otoczenia.

Do zadań gminy należy prowadzenie zintegrowanych działań związanych z przeciwdziałaniem i profilaktyką uzależnień oraz integracją społeczną osób uzależnionych.

W szczególności zadania te obejmują:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od alkoholu i narkomanii oraz członków rodzin osób uzależnionych,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnienia od alkoholu i narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,

- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych,
- pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej,
- zwiększanie dostępności do specjalistycznej pomocy dla osób uzależnionych i dla osób doznających przemocy w rodzinie,
- wspomaganie działalności instytucji i stowarzyszeń służących rozwiązywaniu problemów uzależnień od alkoholu i narkotyków,
- edukację kadr (w tym szkolenia) uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień,
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uwzględnia cele określone w Narodowym Programie Zdrowia, które obejmują profilaktykę i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi, które bardzo często stanowią ucieczkę od problemów dnia codziennego. Program wyznacza obszary, w jakich będą podejmowane działania mające na celu ograniczenie skutków zdrowotnych, społecznych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających ze spożywania alkoholu przez mieszkańców, a także zredukowanie zjawiska picia alkoholu i podejmowania innych zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież.

Uzależnienia powodują choroby wyniszczające psychikę, a w dalszej kolejności niszczą życie rodzinne, zawodowe. Dlatego współczesna psychologia traktuje pojęcie uzależnienia szeroko i zakłada, że obejmuje ono także inne wypadki, kiedy ludzie czują się zmuszeni angażować w ryzykowne, wymykające się spod kontroli zachowania.

Uzależnienia stanowią wciąż aktualny i poważny problem współczesnego świata. Ryzyko uzależnienia się od wielu środków jest zbyt niepokojące wobec łatwej do nich dostępności. Problemy, jakimi są uzależnienia powodują nieprzewidziane skutki, o których niekiedy sama osoba uzależniona nie jest świadoma. Alkoholizm jest chorobą przewlekłą objawiającą się powtarzającym, zwracającym uwagę piciem, które prowadzi do zaburzeń organiczno – psychicznych, a także do destrukcji całego organizmu człowieka. Problem uzależnienia od alkoholu mimo podejmowanych od wielu lat działań mających na celu zwiększenie świadomości społecznej na temat konsekwencji jego nadużywania oraz dostępności do świadczeń terapeutycznych, związanych z leczeniem uzależnień, stale utrzymuje tendencję wzrostową. Przyczyn alkoholizmu należy upatrywać w co najmniej kilku czynnikach: w uwarunkowaniach społecznych, osobowościowych, organicznych, a nawet genetycznych. Niezależnie od skali, a także podejmowanych działań, problem alkoholowy był, jest i będzie zawsze wielką tragedią zarówno każdej osoby uzależnionej, jak i jej współuzależnionej rodziny. Alkohol jako substancja psychoaktywna, w sposób istotny oddziałuje na sprawność psychofizyczną człowieka, ograniczając jego kontrolę jak i przyczynia się do niekorzystnych skutków dla całego jego funkcjonowania. Alkoholizm to najcięższe stadium grupy problemów alkoholowych. Uzależnienie od alkoholu ma też związek z obyczajowością i postawami społecznymi wobec picia alkoholu. Niebagatelną rolę odgrywa również dostępność napojów alkoholowych tj. łatwość ich nabycia, niska cena czy niewielkie ograniczenia w ich sprzedaży. Problemy alkoholowe występują na różnych poziomach zaawansowania od łagodnych do

takich, które zagrażają życiu.

Grupą wymagającą szczególnie intensywnych oddziaływań profilaktycznych jest młodzież i dzieci. Jedną z najpoważniejszych kwestii społecznych jest używanie przez młodzież alkoholu i innych substancji psychoaktywnych. Zjawisko ma istotny wpływ zarówno na poczucie bezpieczeństwa społecznego, ogólny stan zdrowia ludzi młodych, a także na relacje interpersonalne z rówieśnikami i środowiskiem rodzinnym.

Środowisko szkolne wywiera ogromny wpływ na rozwój fizyczny, emocjonalny i społeczny dzieci i młodzieży. Efektywna ochrona młodzieży wiąże się z prawidłowym rozumieniem przez nauczycieli procesów rozwojowych.

Gminny Program określa gminną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizowania szkód społecznych i zdrowotnych, wynikających z używania alkoholu i narkotyków.

Sposoby realizacji zadań zawartych w programie dostosowane są do potrzeb lokalnych i możliwości prowadzenia określonych działań w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe.

Budowanie spójnej strategii przeciwdziałania problemom uzależnień w Gminie Świdziebnia opiera się na systemowości i konsekwentnym wdrażaniu działań profilaktycznych i terapeutycznych we współpracy z różnymi środowiskami prowadzącymi działania w tym zakresie. Działania te odzwierciedla niniejszy program, który w sposób kompleksowy podejmuje problemy z obszaru uzależnień od napojów alkoholowych i środków psychoaktywnych oraz przemocy związanej z uzależnieniami.

Z danych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, że problem ten na terenie Gminy Świdziebnia dotyczy zarówno mężczyzn, jak i kobiet.

Tabela 1 Osoby z problemem alkoholowym zarejestrowane w latach 2021 – 2023

Rok	Kobiety	Mężczyźni
2021	1	8
2022	3	10
2023	1	9

Źródło: Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świdziebni

Tabela 2 Osoby z problemem alkoholowym na terenie Gminy Świdziebnia wg wieku oraz płci

Grupa wiekowa	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
20-30	13	2	15
31-40	31	3	34
41-50	53	8	61
51-60	47	5	52
61-70	18	0	18
71 powyżej	4	0	4

Źródło: Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świdziebni

Uzależnienie od alkoholu jest powodem wykluczenia osób uzależnionych oraz ich rodzin ze społeczności lokalnej w Gminie Świdziebnia.

Przyczyn tego problemu należy upatrywać głównie w środowiskach osób bezrobotnych oraz w rodzinach wieloproblemowych, zwłaszcza wielodzietnych, rekonstruowanych oraz matek samotnie wychowujących dzieci. Rozwiązywanie problemów alkoholowych jest szczególnie trudne ze względu na trwałość wzorców kulturowych oraz dziedziczenie problemu. Ponadto nie ma stosownej profilaktyki zapobiegającej alkoholizmowi i przemocy w rodzinie.

Realizację zadań z zakresu pomocy społecznej prowadzi Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdziebni. Zakres podjętych działań w latach 2021-2023 obrazuje poniższa tabela.

Tabela 3 Formy działań i pomocy udzielonej przez GOPS

Wyszczególnienie		2021 rok	2022 rok	2023 rok
Ogółem korzystało z pomocy GOPS		113	121	106
w tym:	- z powodu ubóstwa	46	42	33
	- z powodu bezrobocia	29	23	30
	- z powodu niepełnosprawności	21	19	29
	- z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby	4	6	9
	- z powodu bezradności	29	20	32
Ilość rodzin, którym udzielono pomocy w związku z występowaniem alkoholizmu		0	0	0
Ilość rodzin, którym udzielono pomocy w związku z występowaniem przemocy		0	0	0
Ilość rodzin, którym udzielono pomocy w związku z występowaniem molestowania seksualnego		0	0	0
Ilość Niebieskich Kart, w tym:	sporządzonych w związku z nadużywaniem alkoholu	3	10	5
	sporządzonych w związku z przemocą	4	1	1

Źródło: Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdziebni

Przemoc jest jednym z najbardziej niepokojących zjawisk współczesnego świata, jest mechanizmem regulującym stosunki panujące między ludźmi w różnych grupach, instytucjach, środowiskach i układach społecznych. Z badań dotyczących rodziny, a także obserwacji życia społecznego wiadomo, że ludzie niechętnie przyznają się do przemocy wewnątrz rodziny. Ofiary przemocy poddawane są przez swych prześladowców długotrwałemu procesowi manipulacji, presji psychicznej, agresji, poniżania, izolowania, straszenia, wykorzystywania przez uzależnienie. Przemoc utożsamiana jest często z zadawaniem bólu fizycznego. Akt przemocy godzi w osobistą wolność jednostki, zmusza ją do zachowań niezgodnych z jej wolą. Czynnikiem sprzyjającymi przemocy w rodzinie są w szczególności niskie zarobki, bezrobocie lub trudne warunki w pracy, złe warunki mieszkaniowe i zagęszczenie mieszkań, izolacja. Czynniki te wpływają negatywnie na relacje międzyludzkie i przyczyniają się do powstawania konfliktów. Utrwalaniu przemocy w rodzinie sprzyja fakt, że same rodziny ukrywają istniejący problem.

Pomoc dla sprawców oraz ofiar przemocy jest niewątpliwie konieczna. Dostępność do poradnictwa oraz innych form wsparcia dla sprawców i ofiar przemocy w rodzinie zapewniona jest na terenie gminy w ramach współpracy z Gminą Miasta Brodnicy.

Poradnictwo oraz wsparcie realizowano poprzez:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej dla dzieci i młodzieży,
- prowadzenie grup terapeutycznych.

Tabela 4 Wykaz przyjęć z terenu Gminy Świdziebnia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej –Dział Poradnictwa Rodzinnego w latach 2020 -2022

Wyszczególnienie		2020 rok	2021 rok	2022 rok
Grupa psychoedukacyjna		0	0	2
Grupa pogłębieniowa		17	30	26
Grupa współuzależnionych		17	3	0
Specjalista pracy z rodziną-psycholog		14	33	19
Specjalista pracy z rodziną-pedagog terapeuta		8	78	35
Radca		0	0	0
Uzależnienia:	- alkohol	29	89	58
	- narkotyki	0	0	0
	- hazard	0	0	0
	- inne	0	1	0
Przemoc:	- psychiczna	1	22	6
	- fizyczna	0	5	3
	- seksualna	0	3	0
	- ekonomiczna	0	3	0
Porady		4	23	36
Badanie/diagnoza		0	8	0
Terapia		5	73	0
Rozmowa wspierająca		16	53	12
Opinie		0	0	0
Mediacje		0	0	0
Konsultacje psychologiczno-pedagogiczne		0	0	20

Źródło: Sprawozdania z realizacji zadania MOPS Brodnica Dział Poradnictwa Rodzinnego

Skuteczność pomocy będzie zależała w dużej mierze od utworzenia sprawnie działającego systemu pomocy, integrującego działania kilku odrębnych podmiotów, realizowanego przez wyspecjalizowaną kadrę, oferującego różne formy wsparcia i dostępnego dla wszystkich potrzebujących pomocy.

Realizacją zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie na terenie Gminy Świdziebnia zajmuje się Zespół Interdyscyplinarny powołany przez Wójta Gminy Świdziebnia. Zakres podjętych działań przez Zespół Interdyscyplinarny w latach 2021-2023 obrazuje poniższa tabela.

Tabela 5 Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2021 – 2023

Wyszczególnienie		2021	2022	2023
Ilość Niebieskich kart ogółem		7	11	6
w tym:	- z powodu przemocy	4	1	1
	- z powodu przemocy pod wpływem alkoholu	3	10	5
Ilość posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego		6	3	4
Ilość posiedzeń grup roboczych		25	9	10
Postępowanie wszczęte w związku z nadużywaniem alkoholu		0	0	0
Postępowanie wszczęte w związku z występowaniem przemocy		0	0	0
Liczba zawiadomień złożonych do prokuratury		0	0	0
Zakończone postępowania		15	5	6

Źródło: Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdziebni

Uzależnienie dzieci i młodzieży od substancji psychoaktywnych (alkohol, narkotyki, dopalacze) jest szczególnie niepokojącym zagrożeniem dla ich rozwoju. Problematyka uzależnień wymaga diagnozowania i podejmowania środków zaradczych na możliwie wczesnym etapie kontaktów młodzieży z używkami.

Bardzo często pierwszy kontakt z uzależnieniami dzieci mają już w domu rodzinnym. Uzależnienia te nie dotyczą ich bezpośrednio, ale ich najbliższych: rodziców, starszego rodzeństwa, krewnych, sąsiadów. Młodzież natomiast najczęściej z problemem tym spotyka się na różnego rodzaju imprezach i dyskotekach.

W 2023 roku Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych odbyła 12 posiedzeń, podczas których zajmowała się rozpoznawaniem środowisk, w których istnieje problem alkoholowy.

Tabela 6 Działalność komisji w latach 2021-2023

Wyszczególnienie		2021	2022	2023
Ilość złożonych wniosków do komisji w związku z nadużywaniem alkoholu ogółem:		9	12	10
w tym:	- wnioski Komendy Powiatowej Policji	4	6	6
	- wnioski złożone przez członków rodziny	5	4	3
	- wnioski Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej	0	2	0
	- wnioski z prokuratury Rejonowej	0	0	0
	- wnioski złożone przez osoby obce	0	0	0
	- w związku ze sporządzeniem Niebieskiej Karty	0	0	1
Ilość skierowań na badanie w przedmiocie uzależnienia do alkoholu		20	6	11
Ilość wniosków do Sądu o zastosowanie przymusowego leczenia odwykowego		4	1	2
Ilość przeprowadzonych rozmów motywacyjno-profilaktycznych		15	29	14
Ilość przeprowadzonych rozmów z członkami rodzin		2	4	2

Źródło: Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świdziebni

Ponadto Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2023 roku realizowała założenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych poprzez:

- współpracę z Urzędem Marszałkowskim Województwa Kujawsko-Pomorskiego w realizacji zadania pn. Telefon Pogotowia Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”,
- współpracę z prokuraturą, sądem, kuratorami i policją, poradniami odwykowymi i dyrektorami szkół z terenu gminy,
- współpracę z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej Dział Poradnictwa Rodzinnego w Brodnicy - mieszkańcy Gminy Świedziebnia mogą korzystać z pomocy służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień,
- przyjmowanie zgłoszeń o przypadkach występowania nadużywania alkoholu z jednoczesnym wystąpieniem przesłanek z art. 24 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- wzywanie na rozmowę osoby, co do której wpłynęło zgłoszenie i motywowanie do leczenia odwykowego,
- prowadzenie rozmów z członkami rodzin osób uzależnionych od alkoholu,
- motywowanie do podjęcia terapii, konsultowanie osób, które ukończyły leczenie odwykowe zamknięte z poradnią leczenia uzależnień,
- kierowanie wniosków do Sądu o zastosowanie przymusowego leczenia odwykowego wobec osób uzależnionych od alkoholu,
- podejmowanie działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez udział w pracach grup roboczych zespołu interdyscyplinarnego, powołanych w związku z procedurą Niebieskiej Karty,
- uczestnictwo w szkoleniu dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

- wnoszenie opłat sądowych do wniosków składanych do sądu o nałożenie obowiązku przymusowego leczenia odwykowego,
- kierowanie osób uzależnionych od alkoholu na badanie w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia,
- pokrywanie kosztów badań biegłych za sporządzenie opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
- profilaktykę w zakresie przemocy psychicznej, fizycznej, seksualnej wobec dzieci i kobiet, agresji i przemocy w szkole,
- realizację programu „#Lepiej Przeżyj” dla uczniów klas 4-8 szkoły podstawowej, który zawiera:
  - edukację z zakresu uzależnień alkoholowych, narkotykowych i behawioralnych,
  - warsztaty komunikacji w grupie, pewności siebie i wyznaczania celów,
- realizację programu „Senso Lyke” dla uczniów klas 1-3 szkoły podstawowej oraz przedszkola, który zawiera edukację z zakresu problemów behawioralnych i emocjonalnych, zdrowia psychicznego, rozładowywania napięcia, stresu i agresji,
- działalność świetlicy środowiskowej,
- wspieranie działań służących promocji zdrowego stylu życia i aktywnych form spędzania wolnego czasu z uwzględnieniem aktywności kulturalnej i sportowej dla dzieci i młodzieży oraz mieszkańców:
  - festyn połączony z elementami profilaktyki i spektaklem przeciw uzależnieniom od mediów cyfrowych,
  - festyny rodzinne połączone z działaniami informacyjno-edukacyjnymi w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy, jak rodzić sobie z depresją,
- współpracowano z Zespołem Szkół Nr 2 w Rypinie gdzie prowadzono indywidualne konsultacje terapeutyczne oraz grupowe, warsztaty profilaktyczne dla młodzieży z terenu gminy,

- konkurs plastyczny pt. „Uzależnieniom mówimy „NIE” ukazujący negatywny wpływ używek na zdrowie człowieka,

- konkurs pt. „Kochaj świat realny nie wirtualny” ukazujący uzależnienia behawioralne np. od internetu. Większość czasu wolnego dzieci spędzają w internecie, co jest wskaźnikiem świadczącym o uzależnieniu,

- w Szkole Podstawowej w Janowie zorganizowano tydzień profilaktyki pod hasłem „Ze zdrowiem za pan brat”, którego program obejmował:

- zajęcia warsztatowe z psychologiem i pedagogiem nt. „Czym jest stres i Jak radzić sobie ze stresem”,
- spotkanie z terapeutą uzależnień nt. „Jak dbać o kondycję psychiczną i zapobiegać depresji”,
- warsztaty z dietetykiem nt. „Sport i zdrowe odżywianie to dla dzieci ważne zadanie” oraz nt. „Zdrowy styl życia”,
- zorganizowanie biegu po zdrowie,
- zajęcia z udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej,
- zajęcia nt. jak odmawiać, gdy jest się namawianym w ramach realizacji programu „Spójrz inaczej”,
- spotkanie z psychologiem z Poradni Pedagogiczno-Psychologicznej w Brodnicy,
- spotkanie z przedstawicielem Komendy Powiatowej Policji w Brodnicy nt. „Stop cyberprzemocy”,
- test wiedzy dotyczący uzależnień,

- w Szkole Podstawowej w Świdziebni zorganizowano tydzień profilaktyki pod hasłem „Żyję zdrowo i kolorowo”, którego program obejmował:

- spotkanie z dietetykiem i zajęcia pn. „Jedz i żyj zdrowo”,
- spotkanie z terapeutą uzależnień od gier komputerowych, telefonu komórkowego i internetu,

- spotkanie z pracownikami kliniki stomatologicznej nt. „Zdrowie i higiena jamy ustnej”,
- zajęcia ruchowe „AKTYWNA PRZERWA”,
- zajęcia pod hasłem „Z higieną na Ty, Zapobieganie Chorobom”,
- spotkanie z położną,
- spotkanie z pracownikami Sanepidu nt. używania e-papierosów i energetyków,
- zajęcia z psychologiem nt. „Dopalaczy – trzecia strona życia”,
- zorganizowano dzień pod hasłem „Zdrowie psychiczne, radzenie sobie ze stresem”, podczas którego odbyło się spotkanie z psychologiem i psychiatrą,
- spotkanie z ratownikiem medycznym nt. pierwszej pomocy przedmedycznej,
- zorganizowano dzień pod hasłem „Dzień Ziemi- Dar ziemi”, podczas którego zorganizowano konkurs o tematyce ekologicznej oraz pokaz mody – recyklingowe stylizacje,
- udział w kampanii „Przeciw pijanym kierowcom”,
- udział w kampanii „Reaguj na przemoc”,
- udział w kampanii „Dopalacze- powiedz stop”,
- zakup materiałów nt. uzależnień behawioralnych,
- prowadzenie działalności edukacyjnej poprzez rozpowszechnianie broszur, plakatów, ulotek,
- działania profilaktyczno-prewencyjne z zakresu przeciwdziałania narkomanii, alkoholizmowi oraz innych zjawisk patologicznych oraz kształtowaniu zdrowego i wolnego od nałogów stylu życia,
- prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej na temat możliwości uzyskania pomocy terapeutycznej.

II. Cele Programu:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień,
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13¹ i 15 ustawy o występowaniu przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

III. Harmonogram realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2024 rok.

Cel szczególny	Zadanie	Wskaźnik osiągnięcia celu	UWAGI
<p>I.</p> <p>Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych</p>	<p>1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i ich rodzin:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wspomaganie działalności MOPS Dział Poradnictwa Rodzinnego w Brodnicy dla mieszkańców gminy, w zakresie: • diagnozy psychologiczno – pedagogicznej • terapii grupowej • konsultacji i kierowania do specjalistów • kierowanie na terapię stacjonarną i detoksykację • mediacji rodzinnych – małżeńskich • konsultacji osoby dorosłej i dziecka związanej z przemocą, zaniedbaniem, uzależnieniem rodziców, opiekunów, itp. • działalności profilaktycznej i edukacyjnej • uczestnictwa różnych grup zawodowych w organizowanych szkoleniach o tematyce uzależnień, przemocy • udziału pracowników pedagogicznych w pracach Rad Pedagogicznych szkół na wniosek szkoły • prowadzenia punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ofiar przemocy w rodzinie • pomocy prawnej • udzielania pomocy młodzieży w rozwiązywaniu problemów okresu dojrzewania • wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny i systemu wychowawczego szkoły • profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży z grup ryzyka. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób 	

	<p>2. Podnoszenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych oraz udzielanie pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym.</p> <p>3. Doskonalenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie wczesnego rozpoznawania zagrożeń używania środków odurzających, substancji psychotropowych i dopalaczy oraz umiejętności podejmowania interwencji profilaktycznej.</p> <p>4. Podnoszenie kompetencji członków komisji w zakresie skutecznego motywowania osób uzależnionych do podejmowania dobrowolnego leczenia odwykowego oraz pomocy rodzinom osoby uzależnionej.</p> <p>5. Udzielanie pomocy w uzyskaniu porad prawnych rodzinom, w których występują problemy uzależnień, w szczególności ochrony przed przemocą domową.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba przeszkolonych osób • Liczba przeszkolonych osób • Liczba przeszkolonych • Liczba przeszkolonych 	
--	--	--	--

<p style="text-align: center;">II.</p> <p style="text-align: center;">Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie dla mieszkańców nieodpłatnych porad psychologicznych, prawnych oraz terapeutycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz rozwiązywania problemów uzależnień. 2. Współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym działającym przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej. 3. Motywowanie osób uzależnionych do podejmowania dobrowolnego leczenia odwykowego. 4. Kierowanie osób uzależnionych na badanie przez biegłego lekarza psychiatrę i biegłego psychologa w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia i ustalenia rodzaju leczenia. 5. Kierowanie wniosków do Sądu w celu orzeczenia, wobec osoby uzależnionej obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. 6. Współpraca z placówkami oświatowymi w zakresie wczesnej diagnozy oraz interwencji, w przypadku występowania zagrożeń w środowisku szkolnym poprzez zapewnienie pomocy opiekuńczej i wychowawczej dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych uzależnieniami. 7. Podejmowanie działań profilaktycznych wobec osób przebywających w najbliższym otoczeniu osób uzależnionych i współuzależnionych, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży. 8. Wspieranie i motywowanie osób uzależnionych do podtrzymania abstynencji po zakończonej terapii. 9. Współpraca z instytucjami służącymi rozwiązywaniu problemów uzależnień i przemocy w rodzinie: <ul style="list-style-type: none"> - z ośrodkami leczenia uzależnień od alkoholu i narkotyków- realizacja przedsięwzięć związanych z integracją oraz reintegracją osób uzależnionych, - z Komendą Powiatową Policji, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Prokuraturą Rejonową, Zespołem Kuratorów Sądowych, Zespołem Interdyscyplinarnym, przedstawicielami 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób • Liczba osób • Liczba osób • Liczba osób • Liczba placówek oświatowych • Liczba wniosków • Liczba osób • Liczba instytucji 	
--	---	--	--

<p style="text-align: center;">III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, a w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych</p>	<p>ochrony zdrowia tworzącymi system pomocy osobom dotkniętym uzależnieniami, w szczególności ofiarom przemocy domowej – koordynowanie działań, udzielanie wsparcia, podejmowanie interwencji wobec sprawców przemocy.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wspieranie bieżącej działalności świetlicy środowiskowej dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem uzależnień i przemocy w rodzinie. 2. Wspieranie szkolnych programów profilaktycznych adresowanych do uczniów z możliwością zakupu niezbędnych materiałów i artykułów oraz organizacja i finansowanie zakupu spektakli z zakresu profilaktyki uzależnień dla dzieci i młodzieży. 3. Organizowanie warsztatów, pogadanek i prelekcji dla dzieci i młodzieży o tematyce szkodliwości spożywania alkoholu i innych używek. 4. Zakup i rozpowszechnianie materiałów (broszur, ulotek, plakatów) z profilaktycznymi treściami edukacyjnymi, dotyczącymi problematyki uzależnień, przeciwdziałania przemocy. 5. Prowadzenie ogólnopolskich kampanii profilaktycznych i edukacyjnych uwzględniających problematykę uzależnień, przeciwdziałania przemocy oraz promocji zdrowego stylu życia. 6. Podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach poprzez rozpowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych. 7. Udział w kampanii na temat szkód wynikających z picia alkoholu przez kobiety w ciąży. 8. Prowadzenie działań edukacyjnych (broszury, ulotki, plakaty) adresowanych do dzieci i młodzieży oraz rodziców na temat 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba placówek oświatowych • Liczba świetlic • Liczba dzieci • Liczba placówek • Liczba spektakli • Liczba dzieci • Liczba warsztatów • Liczba uczniów • Ilość materiałów • Liczba kampanii 	
--	--	---	--

<p style="text-align: center;">IV. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych</p> <p style="text-align: center;">V. Podjęcie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy napojów alkoholowych i zasad ich sprzedaży oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego</p>	<p>zagrożeń wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych i dopalaczy, a także z pozamedycznego stosowania produktów leczniczych, których używanie prowadzi do uzależnienia.</p> <p>9. Realizacja programu „#LepiejPrzeżyj” dla uczniów klas 4-8 szkoły podstawowej.</p> <p>10. Realizacja programu „SensoLyke” dla uczniów klas 1-3 szkoły podstawowej oraz przedszkola.</p>		
	<p>1. Dofinansowanie programów dla osób uzależnionych, realizowanych przez stowarzyszenia.</p> <p>1. Prowadzenie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców i właścicieli sklepów oraz lokali, w których prowadzi się sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych.</p> <p>2. Podjęcie interwencji w przypadku naruszenia przepisów określonych w art.13¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.</p> <p>3. Przeprowadzenie kontroli w punktach sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem jak i w miejscu sprzedaży.</p> <p>4. Zwiększenie nadzoru nad punktami prowadzącymi sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie sprzedaży alkoholu osobom nieletnim.</p> <p>5. Opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba wspartych stowarzyszeń • Liczba działań • Liczba sprzedawców • Liczba spraw • Liczba kontroli • Liczba kontroli dodatkowych • Liczba wniosków 	

<p style="text-align: center;">VI. Wykorzystanie środków z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych</p>	<p>Środki finansowe uzyskane z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczają się na finansowanie zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dofinansowanie działalności MOPS Dział Poradnictwa Rodzinnego w Brodnicy. 2. Podnoszenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą. 3. Współfinansowanie telefonu „Niebieska Linia”. 4. Doskonalenie kompetencji członków komisji. 5. Finansowanie badań psychiatryczno- psychologicznych i wydanie opinii w przedmiocie uzależnienia. 6. Wnoszenie opłat za wnioski do Sądu o zastosowanie przymusowego leczenia odwykowego. 7. Dofinansowanie działań profilaktyczno-interwencyjnych dla uczniów z grupy ryzyka lub u których stwierdzono stosowanie środków psychoaktywnych. 8. Finansowanie bieżącej działalności świetlicy środowiskowej dla dzieci i młodzieży. 9. Zakup materiałów edukacyjnych. 10. Organizowanie warsztatów, pogadanek i prelekcji dla dzieci i młodzieży o tematyce szkodliwości spożywania alkoholu i innych używek. 11. Organizowanie spektakli profilaktyczno- edukacyjnych o tematyce uzależnień i przemocy dla dzieci i młodzieży. 12. Współorganizowanie festynów promujących działania służące promocji zdrowego stylu życia i aktywnych form spędzania wolnego czasu z uwzględnieniem aktywności kulturalnej i sportowej dla dzieci i młodzieży oraz mieszkańców. 13. Diety dla członków komisji. 14. Zakup materiałów biurowych dla komisji. 15. Inne wydatki i zadania związane z realizacją programu. 		
--	--	--	--

IV. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Członkowie Komisji otrzymują wynagrodzenie za każde posiedzenie, dyżur, kontrolę, udział w rozprawach sądowych i udział w innych działaniach Komisji. Wysokość wynagrodzenia członka Komisji wynosi 304,00 zł brutto.

V. Preliminarz wydatków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2024 rok

Lp.	Zadanie	Kwota
1.	Dofinansowanie działalności MOPS Dział Poradnictwa Rodzinnego w Brodnicy	12.000,00
2.	Finansowanie bieżącej działalności świetlicy środowiskowej dla dzieci i młodzieży	3.000,00
3.	Współfinansowanie telefonu „Niebieska Linia”	300,00
4.	Doskonalenie kompetencji członków komisji	12.000,00
5.	Finansowanie badań psychiatryczno- psychologicznych i wydanie opinii w przedmiocie uzależnienia	3.000,00
6.	Wnoszenie opłat za wnioski do Sądu o zastosowanie przymusowego leczenia odwykowego	400,00
7.	Organizowanie warsztatów, pogadarek i prelekcji dla dzieci i młodzieży o tematyce szkodliwości spożywania alkoholu, narkomanii	4.000,00
8.	Realizacja zajęć pozalekcyjnych sportowych dla uczniów szkół podstawowych	1.000,00
9.	Organizowanie konkursów, o tematyce profilaktyczno-edukacyjnej w zakresie uzależnień i przemocy dla dzieci	500,00
10.	Współorganizowanie festynów promujących działania służące promocji zdrowego stylu życia i aktywnych form spędzania wolnego czasu z uwzględnieniem aktywności kulturalnej i sportowej dla dzieci i młodzieży oraz mieszkańców	10.000,00
11.	Dofinansowanie realizacji zadania z zakresu profilaktyki dla uczniów z terenu Gminy uczęszczających do Zespołu Szkół Nr 2 w Rypinie	2.000,00
12.	Dofinansowanie dla Komendy Powiatowej Policji na działania wspierające profilaktykę w szkołach, bezpieczeństwo w ruchu drogowym (stop pijanym kierowcom) oraz profilaktykę zapobiegania narkomanii	2.000,00
13.	Diety dla członków komisji	49.800,00
	Razem	100.000,00

VI. Realizatorzy Programu

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2024 rok realizowany jest przez Urząd Gminy Świdziebnia.

UZASADNIENIE

Zadania gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii wynikają z treści art. 41 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939).

Realizacja zadań, o których mowa powyżej, jest prowadzona w postaci uchwalonego przez radę gminy gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, który uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Elementem gminnego programu mogą być również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym.

Program zawiera diagnozę problemów alkoholowych, która została opracowana na podstawie zweryfikowanych danych wynikających z bieżącej współpracy z instytucjami działającymi w ramach swoich statutowych zadań w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii oraz innym patologiom społecznym.

Zgodnie z art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i rozwiązywaniu problemów alkoholowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) na realizację gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii wykorzystywane będą dochody z opłat za wydawane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, które nie mogą być przeznaczone na inne cele.

Przewodniczący Rady

Jarosław Cyrankowski